

Lassila & Tikanoja Oyj
Pörssitiedote
24.10.2019 klo 08.00

Lassila & Tikanoja Oyj:n osavuosisikatsaus 1.1. – 30.9.2019

Suluissa olevat luvut viittaavat vastaavaan jaksoon vuotta aiemmin, ellei toisin mainita.

- Vuoden kolmannen neljänneksen liikevaihto oli 190,5 miljoonaa euroa (196,3), liikevoitto oli 18,5 miljoonaa euroa (19,6) ja osakekohtainen tulos 0,36 euroa (0,37)
- Tammi-syyskuun liikevaihto oli 585,4 miljoonaa euroa (595,7), liikevoitto oli 36,1 miljoonaa euroa (35,9) ja osakekohtainen tulos 0,74 euroa (0,66).
- Liikevaihdon lasku johtui pääosin L&T Korjausrakentaminen Oy:n myynnistä.
- Yhtiön vuoden 2019 liikevaihdon arvioidaan olevan vuoden 2018 tasolla ja liikevoiton arvioidaan alenevan vuoden 2018 tasosta. Näkymässä ei huomioida L&T Korjausrakentaminen Oy:n myynnin vaikutusta.

Yhtiö saattoi 30.4.2019 päätökseen L&T Korjausrakentaminen Oy:n koko osakekannan myymisen Recover Nordic Groupille. Myynnillä on arvioitu olevan noin 4,5 miljoonan euron positiivinen vaikutus yhtiön liikevoittoon vuonna 2019. L&T Korjausrakentaminen Oy:n vuoden 2018 liikevaihto oli 35,0 miljoonaa euroa ja liikevoitto 0,7 miljoonaa euroa.

TOIMITUSJOHTAJA EERO HAUTANIEMI:

”Lassila & Tikanojan liiketoiminta kehittyi tammi-syyskuussa myönteisesti Kiinteistöpalvelut Suomea lukuun ottamatta. Liikevoitto kasvoi vertailukaudesta Ympäristöpalveluissa, Teollisuuspalveluissa ja Kiinteistöpalvelut Ruotsissa.

Kiinteistöpalvelut Suomessa kiinteistötekniikan uuden toimintamallin käyttöönottoon liittyvät kustannukset rasittivat liikevoittoa. Siivouksen liiketoiminta kehittyi myönteisesti uusien asiakkuuksien myötä kolmannella vuosineljänneksellä.

Ympäristöpalveluissa hyvä kysyntä kaupan ja teollisuuden segmenteissä sekä uusiutuviissa energialähteissä kompensoi kunnallistamisten vaikutusta liikevaihtoon. Lisäksi tuotannon tehostamistoimet vaikuttivat liikevoittoon myönteisesti. Teollisuuspalveluissa vahva kysyntä teollisuuskohteissa nosti liikevaihtoa ja liikevoittoa vertailukaudesta.

Liiketoiminnan rahavirta jatkui vahvana. Loppuvuonna keskityimme Kiinteistöpalvelut Suomen uuden toimintamallin vakiinnuttamiseen ja kannattavuuden parantamiseen.”

KONSERNIN LIIKEVAIHTO JA TULOS

Heinä-syyskuu

Lassila & Tikanojan kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto oli 190,5 miljoonaa euroa (196,3). Liikevoitto oli 18,5 miljoonaa euroa (19,6), mikä oli 9,7 % (10,0) liikevaihdosta. Osakekohtainen tulos oli 0,36 euroa (0,37).

Liikevaihto ja liikevoitto paranivat vertailukaudesta Ympäristöpalveluissa ja Teollisuuspalveluissa. Myös Kiinteistöpalvelut Ruotsin liikevoitto parani hieman edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Kiinteistöpalvelut Suomen liikevaihto ja liikevoitto laskivat merkittävästi edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta.

Tammi-syyskuu

Tammi-syyskuun liikevaihto oli 585,4 miljoonaa euroa (595,7). Liikevoitto oli 36,1 miljoonaa euroa (35,9),

mikä oli 6,2 % (6,0) liikevaihdosta. L&T Korjausrakentaminen Oy:n myynnin vaikutus liikevoittoon oli 5,1 miljoonaa euroa. Ilman L&T Korjausrakentaminen Oy:n myynnin vaikutusta yhtiön liikevoitto tammi-syyskuussa 2019 olisi ollut 31,0 miljoonaa euroa. Osakekohtainen tulos oli 0,74 euroa (0,66). Vertailukautta pienemmät rahoituskulut ja verot paransivat osaltaan osakekohtaista tulosta vertailukauteen nähden.

L&T Korjausrakentaminen Oy:n myynnistä kirjattiin toisella vuosineljänneksellä 6,7 miljoonan euron myyntivoitto. Muut myynnin vaikutukset huomioiden arvioitu tulosvaikutus tilikaudelle 2019 on 4,5 miljoonaa euroa. Kiinteistöpalvelut Suomessa liikevoitto laski merkittävästi edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. Liikevoitto kasvoi vertailukaudesta Ympäristöpalveluissa, Teollisuuspalveluissa ja Kiinteistöpalvelut Ruotsissa.

Avainlukuja

	7-9/2019	7-9/2018	Muutos %	1-9/2019	1-9/2018	Muutos %	1-12/2018
Liikevaihto, MEUR	190,5	196,3	-3,0	585,4	595,7	-1,7	802,2
Liikevoitto, MEUR	18,5	19,6	-5,3	36,1	35,9	0,5	47,6
Liikevoitto, %	9,7	10,0		6,2	6,0		5,9
EBITDA, MEUR	32,1	30,1	6,8	77,0	67,7	13,8	90,1
EBITDA, %	16,9	15,3		13,2	11,4		11,2
Voitto ennen veroja, MEUR	17,6	18,2	-3,1	33,8	32,1	5,4	42,7
Osakekohtainen tulos, EUR	0,36	0,37	-2,9	0,74	0,66	12,1	0,89
Liiketoiminnan rahavirta/osake, EUR	0,41	0,49	-15,7	1,50	1,38	8,1	2,35
EVA, MEUR	12,1	13,8	-12,4	17,3	18,0	-4,0	24,0

LIKEVAIHTO JA LIIKEVOITTO TOIMIALOITTAIN

Ympäristöpalvelut

Heinä-syyskuu

Ympäristöpalveluiden kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto oli 75,0 miljoonaa euroa (74,7). Liikevoitto kasvoi vertailukaudesta 4,6 % 11,2 miljoonaan euroon (10,7).

Liikevaihto ja liikevoitto kasvoivat vertailukaudesta. Tuotannon tehostamistoimet vaikuttivat liikevoittoon myönteisesti. Uusien kiertopalveluiden ja uusiutuvien energialähteiden kysyntä oli hyvällä tasolla.

Tammi-syyskuu

Ympäristöpalveluiden tammi-syyskuun liikevaihto oli 231,5 miljoonaa euroa (229,1). Liikevoitto kasvoi 5,5 % 24,6 miljoonaan euroon (23,3).

Hyvä kysyntä kaupan ja teollisuuden segmenteissä sekä uusiutuviissa energialähteissä kompensoi kunnallistamisten vaikutusta liikevaihtoon. Liikevoitto kasvoi toiminnan tehostamisen myötä. Työvoima- ja alihankintakustannukset sekä polttoainekustannukset olivat vertailukautta korkeammalla tasolla.

Teollisuuspalvelut

Heinä-syyskuu

Teollisuuspalveluiden kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto oli 27,7 miljoonaa euroa (25,9). Liikevoitto oli 4,4 miljoonaa euroa (3,7).

Kysyntä oli hyvällä tasolla, ja kolmas vuosineljännes oli vahva etenkin teollisuuskohteissa ja projektiliiketoiminnassa.

Tammi-syyskuu

Teollisuuspalveluiden liikevaihto oli tammi-syyskuussa 72,8 miljoonaa euroa (71,3). Liikevoitto oli 8,0 miljoonaa euroa (7,4).

Uudet asiakkuudet teollisuuskohteissa ja projektiliiketoiminnassa kompensoivat rakennussektorin hiljentymistä.

Kiinteistöpalvelut Suomi

Heinä-syyskuu

Kiinteistöpalvelut Suomen liikevaihto oli 59,0 miljoonaa euroa (65,9). Liikevaihdon lasku johtui pääosin L&T Korjausrakentaminen Oy:n myynnistä. Liikevoitto oli 2,8 miljoonaa euroa (4,4).

Liikevoitto jäi vertailukaudesta johtuen sopimussalkun pienenemisestä kiinteistöhuollossa sekä kiinteistötönnön uuden toimintamallin käyttöönoton kustannuksista. Siivouksessa liiketoiminta kehittyi myönteisesti uusien asiakkaiden myötä.

Tammi-syyskuu

Kiinteistöpalvelut Suomen tammi-syyskuun liikevaihto oli 189,8 miljoonaa euroa (203,2). Liikevaihdon lasku johtui pääosin L&T Korjausrakentaminen Oy:n myynnistä. Liikevoitto oli -2,7 miljoonaa euroa (5,2).

Vertailukautta selvästi heikompaan liikevoittoon vaikuttivat pääasiassa kiinteistötönnön uuden toimintamallin käyttöönoton kustannukset sekä kiinteistöhuollon vertailukautta alhaisempi sopimussalkku.

Kiinteistöpalvelut Ruotsi

Heinä-syyskuu

Kiinteistöpalvelut Ruotsin kolmannen neljänneksen liikevaihto oli 30,5 miljoonaa euroa (31,6). Liikevoitto oli 1,4 miljoonaa euroa (1,3).

Kiinteistötönnön kysyntä jatkui hyvänä kunta- ja sairaalasektorilla sekä kaupallisessa segmentissä, mutta kilpailu on kiristynyt. Tuotannon tehostamistoimenpiteet vaikuttivat liikevoittoon myönteisesti.

Tammi-syyskuu

Tammi-syyskuun liikevaihto oli 96,0 miljoonaa euroa (97,4). Liikevoitto oli 2,9 miljoonaa euroa (2,6). Ruotsin kruunuissa liikevaihto kasvoi 1,5 prosenttia.

Ruotsissa kiinteistötönnön kysyntä kasvoi, mutta työvoiman saatavuusongelmat hidastivat myynnin kasvua. Siivouksessa liiketoiminnan kannattavuus parani kauden loppua kohti.

RAHOITUS

Alkuvuoden liiketoiminnan rahavirta oli 57,5 miljoonaa euroa (53,2). Liiketoiminnan käyttöpääomaa sitoutui tilikauden aikana 1,5 miljoonaa euroa (4,8).

IFRS 16 -standardin voimaantulo vuoden 2019 alusta kasvatti taseen korollisia velkoja noin 53,8 miljoonaa euroa. Tämä vaikutti nettovelkaantumisen- ja omavaraisuusasteen tunnuslukujen heikentymiseen. Yhtiö antoi erillisen tiedotteen siirtymän vaikutuksista 25.4.2019.

Korollista vierasta pääomaa oli kauden lopussa 175,2 miljoonaa euroa (149,7). Korolliset nettovelat olivat 155,4 miljoonaa euroa (119,1). Ne nousivat 57,6 miljoonaa euroa vuoden alusta ja 36,3 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Elokuussa 2019 maksettiin etukäteen alunperin vuonna 2020 eräänä 25 miljoonan euron pankkilaina. Pitkäaikaiset lainat eivät sisällä IFRS 16:n mukaisesti raportoituja velkoja tai yritystodistuksia. Pitkäaikaisten lainojen keskiporko korkosuojaukset huomioon ottaen oli 1,3 % (1,2 %).

Nettorahoituskulut tammi-syyskuussa olivat 2,3 miljoonaa euroa (3,4). IFRS 16 -standardin voimaantulo kasvatti rahoituskuluja ja valuuttakurssimuutokset pienensivät niitä. Nettorahoituskulut olivat 0,4 % (0,6 %) liikevaihdesta.

Omavaraisuusaste oli 36,3 % (38,5 %) ja nettovelkaantumisaste 76,8 % (58,5 %). Likvidit varat olivat kauden lopussa 19,7 miljoonaa euroa (30,6). Omavaraisuusasteeseen vaikutti heikentävästi IFRS 16 -standardin voimaantulo vuoden 2019 alusta.

Kauden lopussa 100 miljoonan euron yritystodistusohjelma oli kokonaan käyttämättä. Vertailukaudella yritystodistusohjelma oli niin ikään käyttämättä. 30,0 miljoonan euron kommitoitu limiitti oli vertailukauden tapaan käyttämättä.

VAROJENJAKO

14.3.2019 pidetty yhtiökokous päätti, että tilikaudelta 2018 vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa 0,92 euroa osakkeelta. Osinko, yhteensä 35,3 miljoonaa euroa, maksettiin osakkeenomistajille 25.3.2019.

INVESTOINNIT

Investoinnit olivat 33,2 miljoonaa euroa (21,6), ja ne koostuivat pääasiassa kone- ja kalustohankinnoista sekä investoinneista tietojärjestelmiin ja rakennuksiin.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä oli kolmannella vuosineljänneksellä kokoaikaiseksi muutettuna keskimäärin 7 365 (7 465). Kauden lopussa Lassila & Tikanojan palveluksessa oli koko- ja osa-aikaisia yhteensä 8 414 (8 467) henkilöä. Heistä työskenteli Suomessa 6 662 (6 863) ja muissa maissa 1 752 (1 604) henkilöä.

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Vaihto ja kurssi

Yhtiön osakkeen vaihto ilman omia osakkeita Nasdaq Helsinki Oy:ssä oli tammi-syyskuussa 4 049 899 kappaletta, mikä on 10,5 % (8,9) ulkona olevien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä. Vaihdon arvo oli 58,9 miljoonaa euroa (59,5). Korkein hinta oli 16,40 euroa ja alin 12,92 euroa. Päätöskurssi oli 13,56 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli kauden lopussa 520,4 miljoonaa euroa (622,2).

Omat osakkeet

Yhtiön hallitus päätti omien osakkeiden hankinnan aloittamisesta 10.9.2019. Hallituksen päätöksen mukaan ostoja voidaan jatkaa vuoden loppuun saakka. Osakkeita on 10.9. alkaen ostettu kauden loppuun mennessä yhteensä 37 527 kappaletta.

Yhtiön hallussa oli katsauskauden lopussa 421 482 omaa osaketta, jotka edustavat 1,1 % kaikista osakkeista ja äänistä.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

Yhtiön rekisteröity osakepääoma on 19 399 437 euroa ja ulkona olevien osakkeiden lukumäärä oli kauden lopussa 38 377 392 osaketta. Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ilman yhtiön hallussa olevia osakkeita oli 38 411 905 osaketta.

Osakkeenomistajat

Yhtiöllä oli kauden lopussa 15 085 (12 786) osakkeenomistajaa. Hallintarekisteröidyn omistuksen osuus oli 18,3 % (19,8) osakekannasta.

Hallituksen valtuutukset

Lassila & Tikanoja Oyj:n 14.3.2019 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti hallituksen valtuuttamisesta yhtiön omien osakkeiden hankkimiseen yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Lisäksi yhtiökokous päätti

hallituksen valtuuttamisesta päättämään osakeannista sekä osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta.

Hallitus on valtuutettu hankkimaan enintään 2 000 000 kappaletta (5,2 % koko osakemäärästä) yhtiön omia osakkeita. Hankkimisvaltuutus on voimassa 18 kuukautta.

Hallitus on valtuutettu päättämään uusien tai yhtiön hallussa mahdollisesti olevien osakkeiden annista osakeannilla ja/tai optio-oikeuksien tai muiden osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta siten, että valtuutuksen nojalla voidaan antaa ja/tai luovuttaa yhteensä enintään 2 000 000 osaketta, joka on 5,2 % koko osakemäärästä. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta.

HALLITUS

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallituksen jäsenet ovat Heikki Bergholm, Teemu Kangas-Kärki, Laura Lares, Sakari Lassila, Miikka Majjala ja Laura Tarkka. Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi Heikki Bergholmin ja varapuheenjohtajaksi Sakari Lassilan.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Sakari Lassila ja jäseniksi Teemu Kangas-Kärki ja Laura Tarkka. Henkilöstövaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Heikki Bergholm ja jäseniksi Laura Lares ja Miikka Majjala.

KATSAUSKAUDEN KESKEISET TAPAHTUMAT

26.2. yhtiö kertoi selkeyttävänsä segmenttirakennettaan 1.1.2019 alkaen. Uudessa rakenteessa Lassila & Tikanojalla on neljä raportointisegmenttiä – Ympäristöpalvelut, Teollisuuspalvelut, Kiinteistöpalvelut Suomi ja Kiinteistöpalvelut Ruotsi. Yhtiö kertoi myös muutoksista johtoryhmässä: Kiinteistöpalvelut Suomen toimialajohtajaksi nimitettiin 26.2.2019 alkaen Tuomas Mäkipeska. Ruotsin Kiinteistöpalveluiden toimialajohtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi nimitettiin Erik Sundström. Konsernin vt. talousjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi nimitettiin Juha Jaatinen. Konsernin lakiasiainjohtaja Sirpa Huopalainen nimitettiin johtoryhmän jäseneksi. Kiinteistöpalvelut-toimialaa johtanut Tutu Wegelius-Lehtosen kerrottiin jättäneen yhtiön 25.2.2019.

15.4. yhtiö tiedotti, että se on päättänyt luopua L&T Korjausrakentaminen Oy:n omistuksesta. Vahinkosaneeraukseen ja korjausrakentamiseen keskittyvän tytäryhtiön uusi omistaja on Recover Nordic Group. Kauppasopimus allekirjoitettiin 12.4.2019.

25.4. yhtiö julkaisi uuden toimialajaon mukaiset vertailukelpoiset tiedot tilikaudelta 2018 sekä IFRS 16:n käyttöönoton vaikutuksilla oikaistun avaavan taseen.

13.5. yhtiö kertoi henkilöstöjohtaja ja johtoryhmän jäsen Kirsi Materon irtisanoutuneen yhtiön palveluksesta ja siirtyvän syksyn aikana uusiin haasteisiin talon ulkopuolelle. Uuden henkilöstöjohtajan aloittamiseen saakka tehtävää hoitaa oman toimensa ohella yhtiön yhteiskuntasuhdejohtaja Jorma Mikkonen.

12.7. yhtiö julkaisi tulosvaroituksen ja kertoi alentavansa arviotaan vuoden 2019 näkymistä. Vuoden 2019 liikevaihdon odotetaan olevan vuoden 2018 tasolla ja liikevoiton odotetaan jäävän vuoden 2018 tasosta. Näkymässä ei huomioida L&T Korjausrakentaminen Oy:n myynnin vaikutusta.

26.7. Lassila & Tikanojan talousjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi nimitettiin 1.8.2019 alkaen KTM Valtteri Palin. Yhtiön väliaikaisena talousjohtajana toiminut Juha Jaatinen jätti yhtiön suunnitelman mukaisesti 31.7.2019.

10.9. yhtiön hallitus päätti aloittaa omien osakkeiden hankinnan varsinaisen yhtiökokouksen 14.3.2019 antaman valtuutuksen perusteella. Hankittavien osakkeiden enimmäismäärä on 600 000 kappaletta, joka vastaa noin 1,5 prosenttia kaikista yhtiön liikkeelle laskemista osakkeista. Osakkeiden hankintaan käytetään enintään 9 miljoonaa euroa.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

1.10. yhtiö kertoi nimittävänsä henkilöstöjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi OTK, varatuomari Hilppa Rautpalon, joka aloittaa tehtävässään viimeistään 1.1.2020.

LÄHIAIKOJEN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Työvoiman saatavuushaasteet voivat nostaa tuotantokustannuksia ja hidastaa liikevaihdon kasvua.

Rakennusteollisuuden volyymin lasku ja investointien kasvun hidastuminen voivat vaikuttaa negatiivisesti yhtiön liiketoimintoihin ja liiketoiminnan kasvuun sekä johtaa kannattavuuden heikkenemiseen. Lisäksi päästöoikeuksien, uusioraaka-aineiden tai öljytuotteiden markkinahintojen kehitys voivat vaikuttaa negatiivisesti yhtiön toimintaympäristöön.

Uuteen toiminnanohjausjärjestelmään liittyvän toimintamallin vakiinnuttamisesta johtuvat väliaikaiset ylimääräiset kustannukset voivat heikentää yhtiön tulosta.

Lisätietoja Lassila & Tikanojan riskeistä ja riskienhallinnasta on esitetty vuoden 2018 vuosikertomuksessa sekä hallituksen toimintakertomuksessa ja konsernitilinpäätöksessä.

NÄKYMÄT VUODELLE 2019

Yhtiön vuoden 2019 liikevaihdon arvioidaan olevan vuoden 2018 tasolla ja liikevoiton arvioidaan alenevan vuoden 2018 tasosta. Näkymässä ei huomioida L&T Korjausrakentaminen Oy:n myynnin vaikutusta.

TUNNUSLUVUT

	7-9/2019	7-9/2018	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Osakekohtainen tulos, EUR	0,36	0,37	0,74	0,66	0,89
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	0,36	0,37	0,74	0,66	0,89
Liiketoiminnan rahavirta/osake, EUR	0,41	0,49	1,50	1,38	2,35
EVA, MEUR *	12,1	13,8	17,3	18,0	24,0
Bruttoinvestoinnit, MEUR	11,5	6,2	33,2	21,6	37,8
Poistot ja arvonalentumiset, MEUR	13,6	10,5	40,9	31,8	42,5
Oma pääoma/osake, EUR			5,27	5,30	5,53
Oman pääoman tuotto, %			18,3	16,1	15,9
Sijoitettu pääoma, MEUR			377,5	353,4	364,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %			13,2	13,0	12,7
Omavaraisuusaste, %			36,3	38,5	38,6
Nettovelkaantumisaste, %			76,8	58,5	46,1
Korolliset nettovelat, MEUR			155,4	119,1	97,8
Henkilöstö kokoaikaiseksi muutettuna keskimäärin			7 365	7 465	7 566
Henkilöstö, koko- ja osa-aikaiset yhteensä kauden lopussa			8 414	8 467	8 600
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä, 1000 kpl					
keskimäärin kauden aikana			38 412	38 404	38 405
kauden lopussa			38 377	38 406	38 406
keskimäärin kauden aikana, laimennettu			38 426	38 419	38 419

* EVA = liikevoitto - sijoitetulle pääomalle (vuosineljännesten keskiarvo) laskettu kustannus. WACC: 2019 6,55 %, 2018 6,60 %

KONSERNIN TULOSLASKELMA

MEUR	7-9/2019	7-9/2018	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Liikevaihto	190,5	196,3	585,4	595,7	802,2
Liiketoiminnan muut tuotot	0,5	0,9	9,5	4,0	5,2
Varaston muutos	2,1	1,4	0,6	-1,4	-2,4
Materiaalit ja palvelut	-62,4	-67,9	-200,8	-208,7	-282,0
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-75,9	-76,4	-245,5	-243,4	-324,2
Liiketoiminnan muut kulut	-22,6	-24,1	-72,2	-78,5	-108,7
Poistot ja arvonalentumiset	-13,6	-10,5	-40,9	-31,8	-42,5
Liikevoitto	18,5	19,6	36,1	35,9	47,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,9	-1,4	-2,3	-3,4	-4,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,0	0,0	0,0	-0,4	-0,4
Voitto ennen veroja	17,6	18,2	33,8	32,1	42,7
Tuloverot	-3,6	-3,8	-5,3	-6,7	-8,7
Tilikauden voitto	14,0	14,4	28,5	25,4	34,1
Tilikauden voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	13,9	14,4	28,5	25,4	34,1
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:					
Osakekohtainen tulos, EUR	0,36	0,37	0,74	0,66	0,89
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	0,36	0,37	0,74	0,66	0,89

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

MEUR	7-9/2019	7-9/2018	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Tilikauden voitto	14,0	14,4	28,5	25,4	34,1
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteiseksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteiseksi, yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi					
Suojausrahasto, käyvän arvon muutos	-0,1	0,1	-0,4	0,0	-0,2
Muuntoerot	-0,8	0,9	-2,4	-3,7	-3,4
Muuntoerot määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi, yhteensä	-0,9	1,0	-2,8	-3,7	-3,6
Tilikauden laaja tulos, verojen jälkeen	13,1	15,4	25,7	21,7	30,4
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	13,1	15,4	25,6	21,7	30,4
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

KONSERNITASE

MEUR	9/2019	9/2018	1-12/2018
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet			
Liikearvo	151,0	150,1	151,5
Hankittu sopimuskanta	16,8	19,7	19,2
Kilpailukieltosopimukset	0,0	0,0	0,0
Muut aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista	0,4	0,5	0,5
Muut aineettomat hyödykkeet	20,1	22,5	22,4
	188,4	192,8	193,6
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet			
Maa-alueet	5,9	5,1	5,1
Rakennukset ja rakennelmat	36,4	36,1	35,5
Koneet ja kalusto	84,5	107,7	110,9
Käyttöoikeusomaisuuserä	75,0	-	-
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,1	0,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4,7	2,9	5,2
	206,6	151,9	156,8
Muut pitkäaikaiset varat			
Rahoitusleasingsaamiset	0,0	0,0	0,1
Laskennalliset verosaamiset	3,6	3,3	3,6
Muut saamiset	1,5	2,0	1,9
	5,1	5,4	5,6
Pitkäaikaiset varat yhteensä	400,0	350,0	356,0
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	21,8	22,1	21,0
Myyntisaamiset	75,2	79,5	88,1
Sopimukseen perustuvat omaisuuserät	40,9	43,2	31,9
Muut saamiset	13,7	17,0	12,2
Rahavarat	19,7	30,6	54,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä	171,3	192,4	207,5
Varat yhteensä	571,3	542,5	563,5

KONSERNITASE

MEUR	9/2019	9/2018	1-12/2018
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	19,4	19,4	19,4
Muut rahastot	-12,4	-9,6	-9,5
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,6	0,6	0,6
Kertyneet voittovarot	166,0	167,7	167,7
Tilikauden voitto	28,5	25,4	34,1
	202,2	203,5	212,2
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,2	0,2	0,2
Oma pääoma yhteensä	202,3	203,6	212,4
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	27,8	27,7	29,3
Eläkevelvoitteet	1,3	1,3	1,4
Varaukset	5,4	4,5	4,6
Rahoitusvelat	159,8	141,6	144,8
Muut velat	0,3	0,3	0,5
	194,7	175,5	180,6
Lyhytaikaiset velat			
Rahoitusvelat	15,3	8,1	7,4
Ostovelat ja muut velat	158,9	154,9	162,4
Varaukset	0,1	0,4	0,7
	174,3	163,4	170,5
Velat yhteensä	369,0	338,8	351,1
Oma pääoma ja velat yhteensä	571,3	542,5	563,5

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

MEUR	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden voitto	28,5	25,4	34,1
Liiketoiminnan rahavirran oikaisut			
Verot	5,3	6,7	8,7
Poistot ja arvonalentumiset	40,9	31,8	42,5
Rahoitustuotot ja -kulut	2,3	3,4	4,5
Osakkeiden myyntivoitto	-6,7	-	-
Muut	-0,6	-0,3	0,0
Tulorahoitus ennen käyttöpääoman muutosta	69,7	66,9	89,6
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-3,6	-3,7	1,5
Vaihto-omaisuuden muutos	-0,8	1,8	3,0
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	3,0	-2,9	5,4
Käyttöpääoman muutos	-1,5	-4,8	9,9
Maksetut korot	-3,0	-2,5	-3,4
Saadut korot	0,1	0,4	0,4
Maksetut verot	-7,9	-6,9	-6,4
Liiketoiminnan nettorahavirta	57,5	53,2	90,1
Investointien rahavirta			
Hankitut tytäryritykset ja liiketoiminnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla/ kauppahinnan oikaisu	-0,4	1,6	1,2
Myydyt konserniyritykset ja liiketoiminnat vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	11,5	-	-
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-27,2	-17,3	-29,0
Aineellisten ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	0,5	1,2	2,2
Investoinnit osakkuusyrityksiin	0,0	0,0	0,0
Muiden pitkäaikaisten saamisten ja sijoitusten muutos	0,5	0,7	0,8
Investointien nettorahavirta	-15,1	-13,8	-24,7
Rahoituksen rahavirta			
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3,0	-20,0	-22,6
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0,0	49,6	49,6
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-26,7	-48,3	-47,7
Rahoitusleasingvelkojen lyhennys	-11,2	-2,6	-2,9
Maksetut osingot	-35,3	-35,3	-35,3
Omien osakkeiden hankinta	-0,5	-	-
Rahoituksen nettorahavirta	-76,7	-56,6	-58,9
Likvidien varojen nettomuutos	-34,4	-17,2	6,6
Likvidit varat tilikauden alussa	54,3	48,1	48,1
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-0,2	-0,3	-0,3
Likvidit varat taseessa tilikauden lopussa	19,7	30,6	54,3

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

MEUR	Osake- pääoma	Muunto-erot	Suojaus- rahasto	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	Kertyneet voittovarat	Emoyhtiön kuuluva oma pääoma	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018	19,4	-5,7	-0,2	0,6	202,8	216,9	0,2	217,1
Laaja tulos								
Katsauskauden tulos					25,4	25,4	0,0	25,4
Muut laajan tuloksen erät		-3,7	0,0		0,0	-3,7	0,0	-3,7
Laaja tulos yhteensä		-3,7	0,0		25,4	21,7	0,0	21,7
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osakeperusteiset etuudet				0,0	0,1	0,2		0,2
Maksetut osingot					-35,3	-35,3		-35,3
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				0,0	-35,2	-35,1		-35,1
Muut muutokset					0,0	0,0		0,0
Oma pääoma 30.9.2018	19,4	-9,4	-0,2	0,6	193,1	203,5	0,2	203,6
Katsauskauden tulos					8,7	8,7	0,0	8,7
Muut laajan tuloksen erät		0,3	-0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Laaja tulos yhteensä		0,3	-0,2		8,6	8,7	0,0	8,7
Liiketoimet omistajien kanssa								
Oma pääoma 31.12.2018	19,4	-9,1	-0,4	0,6	201,7	212,2	0,2	212,4
Laaja tulos								
Katsauskauden tulos					28,5	28,5	0,0	28,5
Muut laajan tuloksen erät		-2,4	-0,4		0,0	-2,8	0,0	-2,8
Laaja tulos yhteensä		-2,4	-0,4		28,5	25,6	0,0	25,7
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osakeperusteiset etuudet				0,0	0,1	0,2		0,2
Maksetut osingot					-35,3	-35,3		-35,3
Palautuneet osingot					0,0	0,0		0,0
Omien osakkeiden hankinta					-0,5	-0,5		-0,5
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				0,0	-35,7	-35,7		-35,7
Muut muutokset					0,0	0,0		0,0
Oma pääoma 30.9.2019	19,4	-11,5	-0,8	0,6	194,4	202,1	0,2	202,3

LAATIMISPERIAATTEET

Tämä osavuositarkastus on laadittu IAS 34, Osavuositarkastukset -standardin mukaisesti.

Osavuositarkastuksen laatimisessa on noudatettu 31.12.2018 voimassa olevia IFRS-standardeja ja -tulkintoja sekä 1.1.2019 voimaan tulleita uusia ja muutettuja säännöksiä.

Tarkempaa tietoa laskentaperiaatteista löytyy Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätöksestä 31.12.2018.

Raportoitavat vaihtoehtoiset tunnusluvut ovat EVA, liiketoiminnan rahavirta/osake ja EBITDA. Yhtiö raportoi 1.1.2019 alkaen EBITDA tunnuslukua. Tunnusluku kuvaa liiketoiminnan kannattavuutta ottamatta kantaa kasvuun tai liiketoiminnan ylläpitämiseen vaadittaviin investointeihin, joilla ei ole kassavirtavaikutusta. Oikaistun liikevoiton raportointi on lopetettu koska tällä ei ole merkittävää eroa liikevoittoon.

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat osavuositarkastuksen lopussa.

Osavuositarkastuksessa esitettäviä tietoja ei ole tilintarkastettu.

Segmenttiraportoinnin muutokset

Lassila & Tikanoja Oyj tiedotti 26.2.2019 muutoksesta segmenttiraportoinnissa 1.1.2019 alkaen. Uudessa rakenteessa Lassila & Tikanojalla on neljä raportointisegmenttiä – Ympäristöpalvelut, Teollisuuspalvelut, Kiinteistöpalvelut Suomi ja Kiinteistöpalvelut Ruotsi. Muutoksen avulla pyritään hyödyntämään paremmin materiaalivirtoihin perustuvien liiketoimintojen keskinäiset synergiat sekä kiinteistöihin liittyvien liiketoimintojen keskinäiset synergiat ja kasvumahdollisuudet maakohtaisesti. Suomen osalta nykyiseen Kiinteistöpalvelut-segmenttiin liitetään Suomen kiinteistötekniiset palvelut. Ruotsin kiinteistötekniikkaliiketoiminta ja siivousliiketoiminta yhdistetään omaksi raportointisegmentiksi. Uusiutuvat Energialähteet yhdistetään Ympäristöpalvelut-segmenttiin. Vertailukelpoiset tiedot vuodelta 2018 julkaistiin erillisellä tiedotteella 25.4.2019.

Uusien ja uudistettujen standardien käyttöönotto: IFRS 16 Vuokrasopimukset

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi astui voimaan 1.1.2019. Standardi sisältää periaatteet vuokrasopimusten kirjaamiselle, arvostamiselle, esittämistavalle ja annettaville tilinpäätöstiedoille. Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. L&T soveltaa IFRS 16 -standardia käyttäen yksinkertaistettua siirtymämenetelmää, jossa käyttöönoton kumulatiivinen vaikutus esitetään 1.1.2019 avaavassa taseessa ja käyttöönottoa edeltävän vuoden vertailulukuja ei oikaista. Vuokralle antajien kirjanpitokäsittely on säilynyt suurelta osin vanhan IAS 17 -standardin mukaisena.

L&T on antanut 25.4.2019 erillisen pörssitiedotteen siirtymän vaikutuksista avaavaan taseeseen sisältäen kuvauksen käytetyistä helpotuksista ja laadinta- ja laskentaperiaatteista. Tiedote sisältää tärkeimmät laadintaperiaatteet ja siirtymän aiheuttamat muutokset L&T:n raportointiin.

Käyttöönoton seurauksena kirjattiin 1.1.2019 taseen varoihin käyttöoikeusomaisuuseriin ja velkoihin vuokrasopimusvelaksi 53,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 alusta alkaen vuokratulujen sijaan tuloslaskelmaan kirjataan käyttöoikeusomaisuuserästä aiheutuva poisto, joka vaikuttaa liikevoittoon ja vuokrasopimusvelasta aiheutuva korkokulu, joka kasvattaa rahoituskulujen määrää. Muutoksen johdosta L&T:n liikevoitto paranee.

IFRS 16-standardin käyttöönotto muuttaa myös kassavirran esittämistä, sillä aikaisemmin vuokranmaksut sisältyivät kokonaisuudessaan liiketoiminnan rahavirtaan ja jatkossa liiketoiminnan rahavirrassa esitetään vain vuokrasopimukseen liittyvät korot. Loppuosa vuokranmaksusta merkitään taseeseen kirjattujen vuokrasopimusten osalta vuokravelan maksuksi, jotka esitetään lainan lyhennyksinä rahoituksen kassavirtaa. Vertailutietoja ei ole oikaistu myöskään kassavirran osalta.

Yksinkertaistetun käyttöönoton mukaisesti vuoden 2018 vertailutietoja ei ole oikaistu. Vertailutietojen laskentaperiaatteet noudattavat IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin mukaisia laadintaperiaatteita. Periaatteet on esitetty L&T:n vuoden 2018 tilinpäätöksessä.

SEGMENTTITIEDOT

LIIKEVAIHTO

MEUR	7-9/2019			7-9/2018			Liikevaihto yhteensä, muutos %
	Ulkoinen	Toimi- alojen välinen	Yhteensä	Ulkoinen	Toimi- alojen välinen	Yhteensä	
Ympäristöpalvelut	74,5	0,5	75,0	74,4	0,3	74,7	0,4
Teollisuuspalvelut	27,1	0,6	27,7	25,0	0,9	25,9	6,9
Kiinteistöpalvelut Suomi	58,3	0,7	59,0	65,3	0,6	65,9	-10,5
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	30,5	-0,1	30,5	31,6	0,0	31,6	-3,7
Eliminoinnit		-1,7	-1,7		-1,8	-1,8	
Yhteensä	190,5		190,5	196,3		196,3	-3,0

MEUR	1-9/2019			1-9/2018			Liikevaihto yhteensä, muutos %
	Ulkoinen	Toimi- alojen välinen	Yhteensä	Ulkoinen	Toimi- alojen välinen	Yhteensä	
Ympäristöpalvelut	230,4	1,1	231,5	228,0	1,2	229,1	1,0
Teollisuuspalvelut	71,4	1,4	72,8	69,2	2,1	71,3	2,2
Kiinteistöpalvelut Suomi	187,6	2,1	189,8	201,3	1,9	203,2	-6,6
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	96,0	0,0	96,0	97,4	0,0	97,4	-1,4
Eliminoinnit		-4,7	-4,7		-5,2	-5,2	
Yhteensä	585,4		585,4	595,7		595,7	-1,7

MEUR	1-12/2018		
	Ulkoinen	Toimi- alojen välinen	Yhteensä
Ympäristöpalvelut	307,5	1,9	309,4
Teollisuuspalvelut	93,7	2,9	96,5
Kiinteistöpalvelut Suomi	267,0	2,6	269,6
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	134,0	0,0	134,0
Eliminoinnit		-7,3	-7,3
Yhteensä	802,2		802,2

LIIKEVOITTO

MEUR	7-9/2019	%	7-9/2018	%	1-9/2019	%	1-9/2018	%	1-12/2018	%
Ympäristöpalvelut	11,2	14,9	10,7	14,3	24,6	10,6	23,3	10,2	31,6	10,2
Teollisuuspalvelut	4,4	15,9	3,7	14,4	8,0	11,0	7,4	10,4	10,0	10,4
Kiinteistöpalvelut Suomi	2,8	4,7	4,4	6,7	-2,7	-1,4	5,2	2,6	5,2	1,9
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	1,4	4,5	1,3	4,0	2,9	3,0	2,6	2,7	4,2	3,1
Konsernihallinto ja muut	-1,2		-0,6		3,3		-2,6		-3,5	
Yhteensä	18,5	9,7	19,6	10,0	36,1	6,2	35,9	6,0	47,6	5,9

EBITDA

MEUR	7-9/2019	%	7-9/2018	%	1-9/2019	%	1-9/2018	%	1-12/2018	%
Ympäristöpalvelut	17,6	23,4	15,8	21,1	43,4	18,7	38,6	16,7	52,1	16,8
Teollisuuspalvelut	6,6	23,9	5,6	21,5	14,8	20,3	12,9	17,7	17,5	18,2
Kiinteistöpalvelut Suomi	6,1	10,4	7,4	11,2	7,6	4,0	14,2	7,5	17,2	6,4
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	2,7	8,9	1,9	6,0	7,1	7,4	4,5	4,7	6,8	5,1
Konsernihallinto ja muut	-0,9		-0,6		4,1		-2,6		-3,5	
Yhteensä	32,1	16,9	30,1	15,3	77,0	13,2	67,7	11,6	90,1	11,2

MUUT SEGMENTTITIEDOT

MEUR	9/2019	9/2018	1-12/2018
Varat			
Ympäristöpalvelut	265,3	237,3	237,6
Teollisuuspalvelut	91,7	76,0	72,8
Kiinteistöpalvelut Suomi	87,9	96,0	94,3
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	90,9	92,7	96,4
Konsernihallinto ja muut	7,8	0,5	0,6
Kohdistamattomat varat	27,7	40,0	61,8
L&T yhteensä	571,3	542,5	563,5
Velat			
Ympäristöpalvelut	68,9	65,4	67,6
Teollisuuspalvelut	34,0	28,6	29,9
Kiinteistöpalvelut Suomi	42,8	46,8	48,5
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	13,3	16,0	17,7
Konsernihallinto ja muut	5,8	3,9	4,7
Kohdistamattomat velat	204,2	178,1	182,8
L&T yhteensä	369,0	338,8	351,1

MEUR	7-9/2019	7-9/2018	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Investoinnit					
Ympäristöpalvelut	8,0	3,5	20,1	12,5	20,7
Teollisuuspalvelut	2,6	1,5	10,1	4,6	8,4
Kiinteistöpalvelut Suomi	0,7	1,1	2,3	3,8	7,6
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	0,2	0,1	0,6	0,7	1,1
Konsernihallinto ja muut	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
L&T yhteensä	11,5	6,2	33,2	21,6	37,8
Poistot					
Ympäristöpalvelut	6,4	5,1	18,8	15,3	20,4
Teollisuuspalvelut	2,2	1,8	6,8	5,5	7,5
Kiinteistöpalvelut Suomi	3,3	3,0	10,3	9,0	12,0
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	1,4	0,6	4,3	1,9	2,6
Konsernihallinto ja muut	0,3	0,0	0,8	0,0	0,0
L&T yhteensä	13,6	10,5	40,9	31,8	42,5

TULOSLASKELMA VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

MEUR	7-9/2019	4-6/2019	1-3/2019	10-12/2018	7-9/2018
Liikevaihto					
Ympäristöpalvelut	75,0	76,8	79,6	80,3	74,7
Teollisuuspalvelut	27,7	26,2	19,0	25,2	25,9
Kiinteistöpalvelut Suomi	59,0	61,3	69,5	66,4	65,9
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	30,5	33,4	32,1	36,6	31,6
Toimialojen välinen liikevaihto	-1,7	-1,6	-1,4	-2,1	-1,8
Yhteensä	190,5	196,2	198,8	206,5	196,3
Liikevoitto					
Ympäristöpalvelut	11,2	8,8	4,6	8,3	10,7
Teollisuuspalvelut	4,4	3,3	0,3	2,6	3,7
Kiinteistöpalvelut Suomi	2,8	-2,0	-3,5	0,0	4,4
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	1,4	0,8	0,7	1,6	1,3
Konsernihallinto ja muut	-1,2	5,9	-1,4	-0,9	-0,6
Yhteensä	18,5	16,8	0,7	11,7	19,6
EBITDA					
Ympäristöpalvelut	17,6	15,0	10,8	13,4	15,8
Teollisuuspalvelut	6,6	5,6	2,6	4,6	5,6
Kiinteistöpalvelut Suomi	6,1	1,4	0,1	3,0	7,4
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	2,7	2,2	2,2	2,2	1,9
Konsernihallinto ja muut	-0,9	6,2	-1,2	-0,9	-0,6
Yhteensä	32,1	30,5	14,4	22,4	30,1
Liikevoittoprosentti					
Ympäristöpalvelut	14,9	11,4	5,8	10,4	14,3
Teollisuuspalvelut	15,9	12,7	1,8	10,4	14,4
Kiinteistöpalvelut Suomi	4,7	-3,2	-5,1	0,0	6,7
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	4,5	2,4	2,1	4,3	4,0
Yhteensä	9,7	8,6	0,4	5,7	10,0
EBITDA prosentti					
Ympäristöpalvelut	23,4	19,6	13,5	16,7	21,1
Teollisuuspalvelut	23,9	21,5	13,5	18,3	21,5
Kiinteistöpalvelut Suomi	10,4	2,2	0,2	4,5	11,2
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	8,9	6,7	6,7	6,1	6,0
Yhteensä	16,9	15,5	7,2	10,8	15,3
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-0,9	-1,0	-0,4	-1,0	-1,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Voitto ennen veroja	17,6	15,8	0,4	10,6	18,2

MYYNTITUOTTOJEN JAKAUMA

	Ajan kuluessa tuloutettavat palvelut				Yhtenä ajanhetkenä tuloutettavat tuotteet	Vuokrat	Liikevaihto yhteensä
	Pitkäkestoiset palvelu- sopimukset	Erikseen tilattavat palvelut	Projekti- liiketoiminta	Laite- ja materiaalimyynti	Vuokratuotot		
7-9/2019, MEUR							
Ympäristöpalvelut	55,3			19,1	0,6	75,0	
Teollisuuspalvelut	12,9	12,0	1,8	1,0		27,7	
Kiinteistöpalvelut Suomi	39,4	18,1	1,4			59,0	
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	13,9	15,4	1,1			30,5	
Yhteensä	121,5	45,5	4,4	20,1	0,6	192,1	
Toimialojen välinen						-1,7	
Ulkoisen liikevaihto yhteensä						190,5	

	Ajan kuluessa tuloutettavat palvelut				Yhtenä ajanhetkenä tuloutettavat tuotteet	Vuokrat	Liikevaihto yhteensä
	Pitkäkestoiset palvelu- sopimukset	Erikseen tilattavat palvelut	Projekti- liiketoiminta	Laite- ja materiaalimyynti	Vuokratuotot		
7-9/2018, MEUR							
Ympäristöpalvelut	53,2			21,1	0,4	74,7	
Teollisuuspalvelut	13,2	10,4	1,0	1,3		25,9	
Kiinteistöpalvelut Suomi	40,3	15,5	10,0			65,9	
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	14,4	15,7	1,6			31,6	
Yhteensä	121,1	41,6	12,6	22,4	0,4	198,1	
Toimialojen välinen						-1,8	
Ulkoisen liikevaihto yhteensä						196,3	

	Ajan kuluessa tuloutettavat palvelut				Yhtenä ajanhetkenä tuloutettavat tuotteet	Vuokrat	Liikevaihto yhteensä
	Pitkäkestoiset palvelu- sopimukset	Erikseen tilattavat palvelut	Projekti- liiketoiminta	Laite- ja materiaalimyynti	Vuokratuotot		
1-9/2019, MEUR							
Ympäristöpalvelut	158,6			71,1	1,8	231,5	
Teollisuuspalvelut	34,7	31,2	3,8	3,1		72,8	
Kiinteistöpalvelut Suomi	121,7	50,5	17,6			189,8	
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	43,1	49,3	3,6			96,0	
Yhteensä	358,0	131,1	24,9	74,2	1,8	590,1	
Toimialojen välinen						-4,7	
Ulkoisen liikevaihto yhteensä						585,4	

	Ajan kuluessa tuloutettavat palvelut				Yhtenä ajanhetkenä tuloutettavat tuotteet	Vuokrat	Liikevaihto yhteensä
	Pitkäkestoiset palvelu- sopimukset	Erikseen tilattavat palvelut	Projekti- liiketoiminta	Laite- ja materiaalimyynni	Vuokratuotot		
1-9/2018, MEUR							
Ympäristöpalvelut	153,7			74,1	1,3	229,1	
Teollisuuspalvelut	33,8	30,8	3,2	3,5		71,3	
Kiinteistöpalvelut Suomi	127,9	46,4	28,9			203,2	
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	43,8	49,9	3,7			97,4	
Yhteensä	359,1	127,1	35,8	77,6	1,3	601,0	
Toimialojen välinen						-5,2	
Ulkoisen liikevaihto yhteensä						595,7	

	Ajan kuluessa tuloutettavat palvelut				Yhtenä ajanhetkenä tuloutettavat tuotteet	Vuokrat	Liikevaihto yhteensä
	Pitkäkestoiset palvelu- sopimukset	Erikseen tilattavat palvelut	Projekti- liiketoiminta	Laite- ja materiaalimyynni	Vuokratuotot		
1-12/2018, MEUR							
Ympäristöpalvelut	209,0			98,5	2,0	309,4	
Teollisuuspalvelut	44,5	41,5	5,4	5,1		96,5	
Kiinteistöpalvelut Suomi	168,6	61,5	39,5			269,6	
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	58,7	69,2	6,1			134,0	
Yhteensä	480,8	172,2	51,0	103,6	2,0	809,5	
Toimialojen välinen						-7,3	
Ulkoisen liikevaihto yhteensä						802,2	

MYYDYT LIIKETOIMINNOT

Yhtiö myi 30.4.2019 L&T Korjausrakentaminen Oy:n koko osakekannan Recover Nordic Groupille.

Velaton kauppahinta oli 13,9 miljoonaa euroa ja siitä syntyi konserniin myyntivoittoa 6,7 miljoonaa euroa. Myyntivoitto on esitetty liiketoiminnan muissa tuotoissa ja on käsitelty kertaluonteisena eränä.

Kiinteistöpalveluihin kuuluvan L&T Korjausrakentaminen Oy:n vuoden 2018 liikevaihto oli 35,0 miljoonaa euroa ja liikevoitto 0,7 miljoonaa euroa.

MEUR	1-9/2019
Aineelliset ja aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	1,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	7,7
Rahavarat	1,7
Osto- ja muut velat	-6,0
Nettovarat	4,8
Vaikutus rahavirtaan	
Rahana saatu vastike	13,9
Myynnin kulut	-0,7
Myydyn yrityksen rahavarat	-1,7
Investointien rahavirta	11,5

HANKITUT LIKETOIMINNOT**L&T FM AB**

L&T FM AB:n hankinta saatiin päätökseen 31.8.2017.

Vuoden 2018 ensimmäisellä vuosineljänneksellä kauppahintaa palautettiin 2,2 miljoonaa euroa, josta investointien rahavirtaan vaikuttaa 1,6 miljoonaa euroa. Tämä on rivillä Hankitut tytäryritykset ja liiketoiminnot vähennettynä hankintahetken rahavaroilla netotettuna vuoden 2018 liiketoiminnan hankinnan kanssa. Lisäksi vuoden 2018 kolmannella vuosineljänneksellä hankittujen tase-erien arvoa oikaistiin 34,5 miljoonalla Ruotsin kruunulla. Muutokset on esitetty käyttöomaisuudessa lisäyksenä. Tilinpäätöksessä 31.12.2018 esitetty IFRS:n mukainen hankintamenolaskelma on lopullinen.

MUUT HANKITUT LIKETOIMINNOT YHTEENLASKETTUNA**Käypä arvo yhteensä**

MEUR	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Aineettomat hyödykkeet	0,4	-	0,2
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,2	-	0,1
Sijoitukset	0,0	-	-
Saamiset	0,1	-	-
Rahavarat	0,4	-	-
Varat yhteensä	1,0	-	0,2
Muut velat	0,1	-	-
Laskennallinen verovelka	0,1	-	-
Velat yhteensä	0,2	-	-
Hankittu nettovarallisuus	0,9	-	0,2
Kokonaisvastike	1,0	-	0,4
Liikearvo	0,1	-	0,2
Vaikutus rahavirtaan			
Rahana maksettu vastike	-1,0	-	-0,4
Maksamatta	0,3	-	0,1
Hankitun yrityksen rahavarat	0,4	-	-
Investointien rahavirta	-0,4	-	-0,3

AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

MEUR	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Kirjanpitoarvo kauden alussa	193,6	196,3	196,3
Hankitut liiketoiminnat	0,5	1,8	3,1
Muut investoinnit	2,5	3,8	5,3
Vähennykset	0,0	-	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-7,0	-6,3	-8,6
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	0,1
Kurssierot	-1,2	-2,8	-2,5
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	188,4	192,8	193,6

Aineettomien hyödykkeiden hankitut liiketoiminnat vertailuvuoden aikana aiheutuu L&T FM AB:n hankintamenolaskelman oikaisusta ja Kymen Talopalvelu Oy:n liiketoiminnan hankinnasta.

AINEELLISTEN KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

MEUR	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Kirjanpitoarvo kauden alussa	156,8	160,5	160,5
IFRS 16 siirtymän vaikutus avaavaan taseeseen	53,8	-	-
Hankitut liiketoiminnat	0,2	-	0,1
Muut investoinnit	30,0	17,8	32,2
Vähennykset	-0,5	-0,6	-1,5
Poistot ja arvonalentumiset	-33,9	-25,4	-33,9
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	-0,1
Kurssierot	0,2	-0,4	-0,6
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	206,6	151,9	156,8

IFRS 16 standardin voimaantulon myötä käyttöleasing- ja muut vuokravastuut sisältyvät jatkossa taseen korollisiin nettovelkoihin kasvattaen niitä 53,8 miljoonaa euroa. Taseen ulkopuoliset käyttöleasing- ja muut vuokravastuut olivat vertailukautena yhteensä 39,8 miljoonaa euroa ja vuoden 2018 lopussa 39,0 miljoonaa euroa.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvo sisältää IFRS 16 -eriä katsauskauden lopussa 75,0 miljoonaa euroa ja niihin kohdistuvat poistot ovat 12,2 miljoonaa euroa.

INVESTOINTISITOUMUKSET

MEUR	9/2019	9/2018	12/2018
Aineettomien hyödykkeiden ostositoumukset	2,2	0,2	0,2
Aineellisten hyödykkeiden ostositoumukset	12,4	18,6	8,9
Yhteensä	14,6	18,8	9,1

VAIHTOEHTOISTEN TUNNUSLUKUJEN TÄSMÄYTYS**EVA-TULOKSEN TÄSMÄYTYS LIIKEVOITTOON**

MEUR	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Liikevoitto	36,1	35,9	47,6
Sijoitettu pääoma (rullava 12 kk vuosineljännesten keskiarvo)	383,2	362,5	357,7
Sijoitetulle pääomalle laskettu kustannus	-18,8	-17,9	-23,6
EVA	17,3	18,0	24,0

RAHOITUSVARAT JA -VELAT ARVOSTUSRYHMITTÄIN

MEUR	30.9.2019	Jaksotettuun hankinta- menoon	Suojaus- laskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käyvän arvon hierarkiataso
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
		-		-	2
		1,4		1,4	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
		116,6		116,6	
		0,1		0,1	
			0,0	0,0	
		19,7		19,7	
		137,8	0,0	137,8	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
		99,6		99,6	2
		60,3		60,3	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
		0,0		0,0	
		15,3		15,3	
		75,0		75,0	
			1,0	1,0	2
		250,1	1,0	251,2	

Tase-erien käyvät arvot eivät eroa merkittävästi tase-erien kirjanpitoarvoista.

MEUR	30.9.2018	Jaksotettuun hankinta- menoon	Suojaus- laskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käyvän arvon hierarkiataso
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
		0,0		0,0	2
		1,5		1,5	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
		123,3		123,3	
		0,4		0,4	
			0,1	0,1	
		30,6		30,6	
		155,7	0,1	155,9	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
		124,4		124,4	2
		17,2		17,2	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
		2,2		2,2	
		3,0		3,0	
		80,2		80,2	
			0,2	0,2	2
		226,9	0,2	227,2	

Tase-erien käyvät arvot eivät eroa merkittävästi tase-erien kirjanpitoarvoista.

VASTUUSITOUUMUKSET

MEUR	9/2019	9/2018	1-12/2018
Omista sitoumuksista annetut vakuudet			
Kiinnitykset maanvuokraoikeuteen	0,1	0,1	0,1
Muut vakuudet	0,1	0,1	0,1
Ympäristölupien edellyttämät pankkitakaukset	12,7	10,7	10,2

Muut vakuudet ovat vakuustalletuksia.

Johdannaissopimuksista johtuvat vastuut**Koronvaihtosopimukset**

MEUR	9/2019	9/2018	1-12/2018
Koronvaihtosopimusten nimellisarvot			
Erääntyy 1 vuoden kuluessa	-	1,8	0,9
Erääntyy 1-5 vuoden kuluessa	-	-	-
Erääntyy yli 5 vuoden kuluttua	30,0	30,0	30,0
Yhteensä	30,0	31,8	30,9
Käypä arvo	-1,1	-0,3	-0,6

Koronvaihtosopimukset, jotka on tehty vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvien rahavirtojen suojausiksi ja joihin on sovellettu IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa. Suojaukset ovat olleet tehokkaita ja niiden käyvän arvon muutokset on esitetty kauden laajassa tuloslaskelmassa.

Koronvaihtosopimusten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinatietoihin.

Hyödyke johdannaiset

MEUR	9/2019	9/2018	1-12/2018
Diesel-swapsopimusten nimellisarvot			
Erääntyy 1 vuoden kuluessa	1,5	1,5	1,6
Erääntyy 1-5 vuoden kuluessa	-	-	-
Yhteensä	1,5	1,5	1,6
Käypä arvo	0,0	0,1	0,0

Hyödyke johdannaiset on tehty tulevien diesel-ostojen suojaamiseksi. Sopimukseen sovelletaan IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa ja käyvän arvon muutos kirjataan tehokkaalta osaltaan oman pääoman suojausrahastoon. Hyödyke johdannaisten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinanoteerauksiin.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET

Osakekohtainen tulos:

emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto / osakkeiden osakeantioikaistu laimentamaton lukumäärä keskimäärin

Laimennettu osakekohtainen tulos:

emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto / osakkeiden osakeantioikaistu laimennettu lukumäärä keskimäärin

Liiketoiminnan rahavirta / osake:

liiketoiminnan nettorahavirta rahoituslaskelmasta / osakkeiden osakeantioikaistu laimentamaton lukumäärä keskimäärin

EVA:

liikevoitto - sijoitetulle pääomalle (vuosineljännesten keskiarvo) laskettu kustannus WACC 2019: 6,55 % ja 2018: 6,60 %

EBITDA: liikevoitto + poistot + arvonalentumiset

Oma pääoma / osake:

emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma / osakkeiden osakeantioikaistu laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä

Oman pääoman tuotto, %:

(tilikauden voitto / oma pääoma (keskiarvo)) x 100

Sijoitettu pääoma: oma pääoma + korolliset rahoitusvelat

Sijoitetun pääoman tuotto, %:

(voitto/tappio ennen veroja + rahoituskulut) / Oma pääoma + korolliset rahoitusvelat (tilikauden alun ja tilikauden lopun keskiarvo) x 100

Omavaraisuusaste, %:

oma pääoma / (taseen loppusumma - saadut ennakot) x 100

Nettovelkaantumistasaste, %:

korolliset nettovelat / oma pääoma x 100

Korolliset nettovelat:

korollinen vieras pääoma - likvidit varat

Helsinki 24.10.2019

LASSILA & TIKANOJA OYJ

Hallitus

Eero Hautaniemi

toimitusjohtaja

Lisätietoja:

toimitusjohtaja Eero Hautaniemi, puh. 010 636 2810

talousjohtaja Valtteri Palin, puh. 040 734 7749

Lassila & Tikanoja on palveluyritys, joka toteuttaa kiertotaloutta käytännössä. Yhteistyössä asiakkaidemme kanssa pidämme materiaalit ja kiinteistöt mahdollisimman pitkään tuottavassa käytössä sekä tehostamme raaka-aineiden ja energian käyttöä. Autamme asiakkaitamme säilyttämään kiinteistöjen ja materiaalien arvon sekä säästämään ympäristöä. Teemme tämän tarjoamalla vastuullisia ja kestäviä palveluratkaisuja, jotka helpottavat asiakkaidemme arkea. L&T toimii Suomessa, Ruotsissa ja Venäjällä. Yhtiön liikevaihto vuonna 2018 oli 802,2 miljoonaa euroa ja yhtiö työllistää 8 600 henkilöä. L&T on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä.

Jakelu:

Nasdaq Helsinki Oy

Keskeiset tiedotusvälineet

www.lt.fi